

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΣΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ιανουάριος 2016

1. Εισαγωγή

Το πλέον χαρακτηριστικό ίσως στοιχείο του ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος μέχρι την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης ήταν ο κατακερματισμός του, δεδομένου ότι η ανάπτυξή του πραγματοποιήθηκε ως επί το πλείστον αποσπασματικά. Δεν υιοθετήθηκε δηλαδή ένα ενιαίο ασφαλιστικό καθεστώς για όλους τους εργαζομένους αλλά ένας μεγάλος αριθμός συστημάτων κύριας, επικουρικής και συμπληρωματικής ασφάλισης.

Σήμερα, το σύστημα συντάξεων στην Ελλάδα είναι **διανεμητικού χαρακτήρα**, γεγονός που σημαίνει πως οι συντάξεις που χορηγούνται σε μια συγκεκριμένη περίοδο χρηματοδοτούνται από τις εισφορές των εργαζομένων κατά την ίδια περίοδο. Αντίθετα, λοιπόν, με την κοινή πεποίθηση, οι εισφορές των εργαζομένων δεν επενδύονται αλλά χρηματοδοτούν τις τρέχουσες συντάξεις. Το διανεμητικό σύστημα αντιδιαστέλλεται με το **κεφαλαιοποιητικό ή ανταποδοτικό σύστημα**, όπου κάθε άτομο (όπως και ο εργοδότης του ή/ και το κράτος), αποταμιεύει κεφάλαια κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου, τα οποία επενδύονται και αποδίδονται στο ίδιο άτομο όταν αυτό αποσυρθεί από την αγορά εργασίας.

Το ελληνικό σύστημα διαρθρώνεται σε τρεις (3) κύριους πυλώνες: **α)** στα υποσυστήματα κύριας και επικουρικής υποχρεωτικής ασφάλισης τα οποία είναι αμιγώς διανεμητικού χαρακτήρα, **β)** στα υποσυστήματα συμπληρωματικής ασφάλισης και των επαγγελματικών ταμείων που θεσμοθετήθηκαν σχετικά πρόσφατα και δεν έχουν αρκούντως αναπτυχθεί έως σήμερα (κεφαλαιοποιητικού χαρακτήρα) και **γ)** στα προγράμματα ιδιωτικής ασφαλιστικής κάλυψης με πλήρη κεφαλαιοποιητικό χαρακτήρα.

Με την εκδήλωση αλλά και την παρατεταμένη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης στη χώρα μας, έχει πλέον καταστεί σαφές ότι είναι πλέον αδύνατον 3.671.100 απασχολούμενοι να συντηρούν συνολικά περίπου 7.149.000 άτομα (1.160,5 χιλ. ανέργους και 5.988,6 χιλ. μη οικονομικά ενεργούς). Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι το

σύστημα κοινωνικής ασφάλισης θα χρειαστεί εκ νέου μεταρρύθμιση, η οποία δεν μπορεί παρά να είναι επώδυνη.

Η ΕΣΕΕ έχει εστιάσει την προσοχή της στην προσπάθεια για εύρεση αξιόπιστης λύσης για την εξοικονόμηση πόρων 700 εκ. ευρώ, ώστε να αποφευχθεί εκ νέου μείωση των κυρίων συντάξεων, η οποία να είναι ταυτοχρόνως αποδεκτή και από τους δανειστές. Η εξοικονόμηση των πόρων αυτών μπορεί να επιτευχθεί με μείωση των δαπανών και με αύξηση των εσόδων. Εκτιμάται ότι περικοπές των επικουρικών συντάξεων άνω των 170 ευρώ μπορούν να αποδώσουν περίπου 300 εκατ. ευρώ ενώ το υπόλοιπο ποσό μπορεί να προέλθει με δύο επιλογές: α) αύξηση των εργοδοτικών εισφορών (κατά 0,5% ή 1% των εργοδοτών και 0,5% των εργαζομένων) ή β) επιβολή τέλους στις τραπεζικές συναλλαγές.

Το πρώτο ενδεχόμενο είναι πιθανόν να γίνει αποδεκτό, παρά τις πρώτες αντιδράσεις των θεσμών σε κάθε προσπάθεια αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών, ιδιαίτερα εάν συνοδεύεται από συγκεκριμένα συμπληρωματικά μέτρα αντιστάθμισης της απώλειας ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, εξαιτίας των ήδη αυξημένων εισφορών. Η συγκεκριμένη πρόταση περιλαμβάνεται στο τελικό σχέδιο του Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και ενδέχεται τελικά οι δανειστές να υποχωρήσουν και να δεχθούν συνολικά την αύξηση μιας μονάδας, για συγκεκριμένη όμως χρονική διάρκεια τριών ετών. Η πρόταση για αύξηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών έως το 2018, ώστε να περιοριστούν οι μειώσεις στις συντάξεις, βεβαίως προκαλεί αντιδράσεις από όλες τις εργοδοτικές οργανώσεις, που έχουν προειδοποιήσει ότι το ενδεχόμενο αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3%, θα μειώσει τον καθαρό μισθό, θα αυξήσει το συνολικό εργατικό κόστος και ίσως διογκώσει τη «μαύρη» εργασία και την ανεργία, χωρίς να καταφέρει να εξασφαλίσει τους στόχους των εσόδων από εισφορές. Υπενθυμίζεται πως πέρυσι τον Ιούλιο είχαν μειωθεί στο 2,9% οι ασφαλιστικές εισφορές των επιχειρήσεων, ενώ είχαν μειωθεί και κατά 1% οι εισφορές των εργαζομένων. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του δείκτη μισθών της ΕΛΣΤΑΤ, η ΕΣΕΕ εκτιμά, πως η επιπρόσθετη ετήσια επιβάρυνση του συνολικού μισθολογικού κόστους με αύξηση 1% των ασφαλιστικών εισφορών (0,5% των εργοδοτών και 0,5% των εργαζομένων) κυμαίνεται περίπου στα 250 εκ. ευρώ, ενώ με αύξηση 1,5% (1% εργοδότες και 0,5% εργαζόμενοι) η επιβάρυνση ανέρχεται σε κάτι λιγότερα από 400 εκ. ευρώ.

Το δεύτερο ενδεχόμενο σενάριο επιβολής τέλους στις τραπεζικές συναλλαγές έχει δύο πιθανές συνιστώσες: α) επιβολή τέλους 1% σε όλες ανεξαιρέτως τις τραπεζικές συναλλαγές, το οποίο εκτιμάται ότι θα αποφέρει έσοδα της τάξης άνω των 700 εκ. ευρώ. β) επιβολή τέλους 1% στις τραπεζικές συναλλαγές άνω των 1.000 ευρώ (πλαφόν 1.000 ευρώ), το οποίο θα μπορούσε να αποφέρει περίπου 500 εκατ. ευρώ.

Η ΕΣΕΕ επισημαίνει πως η όποια επιβολή τέλους στις τραπεζικές συναλλαγές είναι βέβαιο πως θα επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στην οικονομία. Ειδικότερα, η εκτίμηση των εσόδων με βάση το ύψος των τραπεζικών συναλλαγών του 2014 (πιο πρόσφατο διαθέσιμο έτος) δεν αποτελεί ασφαλή πρόβλεψη, αφού η επιβολή ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων (capital controls) έχει επηρεάσει αυξητικά τα

σχετικά μεγέθη. Επιπλέον, δεν συμβάλλει στην επιστροφή μετρητών από τους ιδιώτες προς τις τράπεζες. Προτρέπει τη διοχέτευση συναλλαγών εκτός του εγχώριου τραπεζικού συστήματος, συνεπάγεται πως «το χρήμα θα φορολογείται όσες φορές αλλάζει χέρια» και θα λειτουργεί αντίρροπα προς την πρόθεση για αύξηση των συναλλαγών μέσω του τραπεζικού συστήματος και τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Αντίθετα, θα ενισχύσει την παραοικονομία αφού θα επιβαρύνει επιπλέον τις τραπεζικές συναλλαγές σε καθημερινή βάση, σε μια οικονομία με εξαιρετικά υψηλό κόστος συναλλαγών λόγω και των capital controls. Τέλος, δεν παύει να αποτελεί στην ουσία «φόρο υπέρ τρίτων» παρά τη σχετική προτροπή των δανειστών περί κατάργησής τους. Θεωρητικά, στο σύνολο της οικονομίας η επιβολή ενός τέτοιου τέλους μπορεί να αποφέρει προσωρινά έσοδα, έτσι ώστε να καλυφθούν οι χρηματοδοτικές ανάγκες του ασφαλιστικού, αλλά όπου εφαρμόστηκε δημιούργησε πτώση των φορολογικών εσόδων. Είναι ενδεικτικό ότι προ διετίας η Κομισιόν παρουσίασε τη πρόταση για επιβολή «φόρου Τόμπιν» στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές στην Ε.Ε. (0,1% στις αγοραπωλησίες αξιογράφων και 0,01% στις συναλλαγές με παράγωγα), η οποία όμως δεν προχώρησε λόγω των αντιδράσεων από αρκετά κράτη-μέλη.

Η ΕΣΣΕ πιστεύει ότι το επιχείρημα μείωσης των συντάξεων, εκτός από κοινωνικά άδικο, είναι και οικονομικά ατελέσφορο. Είναι γνωστό ότι λόγω της υψηλής ανεργίας πολλά νοικοκυριά έχουν ως μόνο εισόδημα μία σύνταξη, οπότε η περαιτέρω μείωση της θα είχε ως άμεσο αποτέλεσμα τη μείωση της καταναλωτικής δαπάνης, την επιβράδυνση της οικονομίας και επιστροφή σε υφεσιακές δυναμικές σε μια περίοδο που, όλοι οι σχεδιασμοί στοχεύουν στην αναθέρμανση της οικονομικής δραστηριότητας. Σύμφωνα, λοιπόν, με το σχέδιο του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, οι νέοι συνταξιούχοι θα σηκώσουν όλο το βάρος, ώστε η κυβέρνηση να αποφύγει τις μειώσεις για τους σημερινούς συνταξιούχους, αλλά αυτό δεν μπορεί να γίνει με υπερβολικές αυξήσεις των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών των εμπόρων και ελεύθερων επαγγελματιών. Συνοπτικά στη πρόταση του νέου Ασφαλιστικού περιλαμβάνονται:

Η ενοποίηση όλων των ταμείων κύριας ασφάλισης σε ένα Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και ίδρυση φορέα διαχείρισης ακίνητης περιουσίας. Στον Ε.Φ.Κ.Α. συγχωνεύεται ΙΚΑ, ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ ΕΤΑΠ ΜΜΕ και ΟΓΑ, ΝΑΤ με αυτοτέλεια για τη προνοιακή δραστηριότητά τους.

Ο επανυπολογισμός των συντάξεων με νέους συντελεστές αναπλήρωσης για όλα τα χρόνια του εργασιακού βίου με σημαντικές μειώσεις συντάξεων σε νέους συνταξιούχους, ενώ στους παλιούς συνταξιούχους θα υπάρχει πρόβλεψη της «προσωπικής διαφοράς», έτσι ώστε να μην μειωθεί η κύρια σύνταξή τους. Η προσαρμογή των συντάξεων μέσω των νέων συντελεστών αναπλήρωσης θα γίνει με την τροποποίηση του νόμου 3863 και την άμεση εφαρμογή του, χωρίς μεταβατική περίοδο.

Η μείωση του πλαφόν για τις ανώτατες συντάξεις στα 2.300 ευρώ το μήνα (από 2.773 ευρώ σήμερα) και του πλαφόν για τις πολλαπλές συντάξεις στα 3.000 ευρώ το μήνα (από 3.680 ευρώ σήμερα).

Η μετατροπή της ρήτρας μηδενικού ελλείμματος σε ρήτρα βιωσιμότητας για τα επικουρικά ταμεία με ταυτόχρονη απορρόφηση των αποθεματικών τους για την πληρωμή των επικουρικών συντάξεων.

Καταβολή εθνικής σύνταξης €384 για 20 έτη ασφάλισης και καταβολή αναλογικής σύνταξης με βάση τις εισφορές, τα έτη ασφάλισης και την αναπλήρωση.

2. Αναλυτικότερα για τους εμπόρους και ελεύθερους επαγγελματίες

Από 1.1.2017 οι ελεύθεροι επαγγελματίες, που υπάγονταν στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε και του Ε.Τ.Α.Α. αντίστοιχα, καταβάλλουν, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για τον κλάδο σύνταξης, ύψους 20% επί του μηνιαίου εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται είτε με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την ασκούμενη δραστηριότητά τους κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, είτε με βάση την καθαρή αξία των παρεχόμενων μηνιαίως ή σε άλλη τακτική χρονική βάση, υπηρεσιών του τρέχοντος έτους για το οποίο εκδίδονται δελτία παροχής υπηρεσιών, τιμολόγια ή αποδείξεις επαγγελματικής δαπάνης. (άρθρο 53)

Η ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης των ελεύθερων επαγγελματιών, των ανεξάρτητα απασχολούμενων, των κατ'επάγγελμα αγροτών καθώς και των λοιπών κατηγοριών των οποίων οι ασφαλιστικές εισφορές κλάδου σύνταξης υπολογίζονται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 53 και 54, ορίζεται σε ποσοστό 6,95% επί του ασφαλιστέου εισοδήματός τους, ($586 \times 6,95\% = 40,73 \text{ € min \& } 407,33 \text{ max μηνιαίως}$) όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 53, βαρύνει εξολοκλήρου τους ασφαλισμένους και κατανέμεται κατά ποσοστό 6,45% για παροχές σε είδος και ποσοστό 0,50 % για παροχές σε χρήμα. (άρθρο 57).

Σε καμία περίπτωση η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά που υποχρεούνται να καταβάλουν οι ασφαλισμένοι δεν δύναται να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό 20% επί του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, δηλαδή $586 \times 20\% = \text{€}117$ μηνιαίως. (άρθρο 52)

Το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς των μισθωτών και των εργοδοτών, συνίσταται στο δεκαπλάσιο του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. (άρθρο 52)

Εάν το δεκαπλάσιο του κατώτατου βασικού μισθού είναι σήμερα $586,08 \text{ €} \times 10 = 5.860,80 \text{ €}$, η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά που υποχρεούνται να καταβάλλουν οι ασφαλισμένοι δεν δύναται να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό 20%, δηλαδή δεν μπορεί να υπολείπεται από $5.860,80 \text{ €} \times 20\% = 1.172,16 \text{ €}$ το μήνα ή $14.065,92 \text{ €}$ ανά έτος, για ετήσιο εισόδημα μεγαλύτερο ή ίσο των $5.860,80 \text{ €} \times 12 = 70.329,60 \text{ €}$. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα σημερινά δεδομένα από το 2017, χιλιάδες ασφαλισμένοι του ΟΑΕΕ θα επιβαρυνθούν ετησίως με $14.065,92 \text{ €}$ για συνταξιοδοτικές εισφορές και με $4.887,91$ για εισφορές υγειονομικής περίθαλψης, που σημαίνει $18.953,83 \text{ €}$ συνολικά και αύξηση 223% ή 10.446 € περισσότερα από

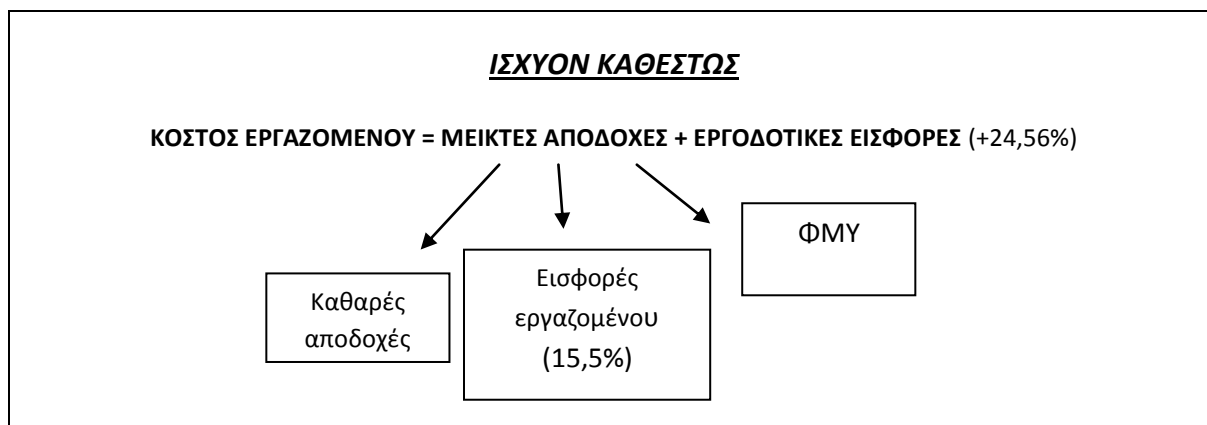
όσα καταβάλλουν σήμερα εάν πληρώνουν ετησίως 8.508 € στην 14η ανώτατη προαιρετική κατηγορία του ΟΑΕΕ.

Συμπερασματικά

Δεν υπάρχουν ανώδυνες λύσεις για το Ασφαλιστικό, αλλά περισσότερο και λιγότερο επώδυνες. Δεν είμαστε υπέρ της αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών, ενώ είμαστε ξεκάθαρα κατά της μείωσης των συντάξεων. Η ΕΣΕΕ στο όνομα της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, οφείλει να επιλέξει «το μη χείρο βέλτιστο». Η λιγότερο επώδυνη λύση και η μικρότερη μετρήσιμη επιβάρυνση, φαίνεται να είναι τελικά, η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών των επικουρικών συντάξεων, συνολικά κατά μία μονάδα με επιμερισμό σε εργοδότες και εργαζόμενους και με ημερομηνία λήξης το τέλος του 2018, αλλά ουσιαστικά μέχρι την 1/1/17 και την εφαρμογή του νέου νόμου.

Βεβαίως δηλώνουμε ξεκάθαρα την αντίθεσή μας στον αυθαίρετο υπολογισμό του ανώτατου ορίου των εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών και προτείνουμε τη ορθολογική κλιμάκωση του από τον υπερβολικό δεκαπλασιασμό. Δεν κρύβουμε την απογοήτευσή μας για το γεγονός ότι το «μάρμαρο» θα το πληρώσουν οι ασφαλισμένοι και οι νέοι συνταξιούχοι, αλλά προτεραιότητα όλων των κοινωνικών εταίρων πρέπει να είναι κάθε δυνατή διάσωση των συντάξεων και κυρίως ο σεβασμός στη διαδοχή των γενεών. Η ΕΣΕΕ μπορεί να δεχθεί την αύξηση κατά μία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών των επικουρικών, αλλά δεν δέχεται τις υπερβολές στον υπολογισμό των εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών. Σίγουρα απαιτούνται λεπτομερείς διευκρινίσεις και ερμηνείες στην πρακτική εφαρμογή ενός κυριολεκτικά νέου Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, το οποίο πολύ λίγα κοινά έχει με το εν ισχύ εθνικό ασφαλιστικό σύστημα και από όλα όσα γνωρίζουμε.

4. Επιπτώσεις στο συνολικό μισθολογικό κόστος από την αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών.

Παράδειγμα 1: Στους πίνακες 1 & 2 που ακολουθούν αποτυπώνεται η περαιτέρω επιβάρυνση των εργοδοτών από την αύξηση των ασφαλιστικών τους εισφορών: **α)** κατά **0,5%** και **β)** κατά **1,0%**

Πίνακας 1: Επιβάρυνση του συνολικού κόστους μισθοδοσίας στον Ιδιωτικό Τομέα από πιθανή αύξηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών κατά 0,5%					
Ισχύον καθεστώς: Υπολογισμός ποσών σε Μηνιαία και Ετήσια βάση (εκτιμήσεις ποσών: Δείκτης μισθών ΕΛ.ΣΤΑΤ)				Σενάριο αύξησης εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών κατά 0,5%	
Μηνιαίες Μεικτές Αποδοχές Ιδιωτικού Τομέα (Καθαρές αποδοχές + Εισφορές εργαζομένου + ΦΜΥ)	1,83 δις €	Ετήσιες Μεικτές Αποδοχές Ιδιωτικού Τομέα (Καθαρές αποδοχές + Εισφορές εργαζομένου + ΦΜΥ)	25,62 δις €	Ετήσιες Μεικτές Αποδοχές Ιδιωτικού Τομέα (Καθαρές αποδοχές + Εισφορές εργαζομένου + ΦΜΥ)	25,62 δις €
Μηνιαίες Εργοδοτικές Εισφορές ιδιωτικού Τομέα	0,45 δις €	Ετήσιες Εργοδοτικές Εισφορές ιδιωτικού Τομέα	6,29 δις €	Ετήσιες Εργοδοτικές Εισφορές ιδιωτικού Τομέα	6,42 δις €
Μηνιαίο Κόστος Μισθοδοσίας Ιδιωτικού Τομέα (Μεικτές αποδοχές + Εργοδοτικές εισφορές)	2,28 δις €	Ετήσιο Κόστος Μισθοδοσίας Ιδιωτικού Τομέα (Μεικτές αποδοχές + Εργοδοτικές εισφορές)	31,91 δις €	Ετήσιο Κόστος Μισθοδοσίας Ιδιωτικού Τομέα (Μεικτές αποδοχές + Εργοδοτικές εισφορές)	32,04 δις €
Επιπρόσθετη ετήσια επιβάρυνση του συνολικού κόστους μισθοδοσίας στον Ιδιωτικό Τομέα κατά 130 εκ. €					

Πίνακας 2: Επιβάρυνση του συνολικού κόστους μισθοδοσίας στον Ιδιωτικό Τομέα από πιθανή αύξηση των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών κατά **1,0%**

Ισχύον καθεστώς: Υπολογισμός ποσών σε Μηνιαία και Ετήσια βάση (εκτιμήσεις ποσών: Δείκτης μισθών ΕΛ.ΣΤΑΤ)				Σενάριο αύξησης εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών κατά 1,0%	
Μηνιαίες Μεικτές Αποδοχές Ιδιωτικού Τομέα (Καθαρές αποδοχές + Εισφορές εργαζομένου + ΦΜΥ)	1,83 δις €	Ετήσιες Μεικτές Αποδοχές Ιδιωτικού Τομέα (Καθαρές αποδοχές + Εισφορές εργαζομένου + ΦΜΥ)	25,62 δις €	Ετήσιες Μεικτές Αποδοχές Ιδιωτικού Τομέα (Καθαρές αποδοχές + Εισφορές εργαζομένου + ΦΜΥ)	25,62 δις €
Μηνιαίες Εργοδοτικές Εισφορές ιδιωτικού Τομέα	0,45 δις €	Ετήσιες Εργοδοτικές Εισφορές ιδιωτικού Τομέα	6,29 δις €	Ετήσιες Εργοδοτικές Εισφορές ιδιωτικού Τομέα	6,55 δις €
Μηνιαίο Κόστος Μισθοδοσίας Ιδιωτικού Τομέα (Μεικτές αποδοχές + Εργοδοτικές εισφορές)	2,28 δις €	Ετήσιο Κόστος Μισθοδοσίας Ιδιωτικού Τομέα (Μεικτές αποδοχές + Εργοδοτικές εισφορές)	31,91 δις €	Ετήσιο Κόστος Μισθοδοσίας Ιδιωτικού Τομέα (Μεικτές αποδοχές + Εργοδοτικές εισφορές)	32,17 δις €
Επιπρόσθετη ετήσια επιβάρυνση του συνολικού κόστους μισθοδοσίας στον Ιδιωτικό Τομέα κατά 260 εκ. €					

Παρατηρήσεις:

1. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο υπολογισμός των μεικτών αποδοχών γίνεται κατά προσέγγιση, εξαιτίας της αναλογικής σχέσης μεταξύ του Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (ΦΜΥ) και των καθαρών αποδοχών των εργαζομένων.
2. Η αύξηση των εισφορών των εργαζομένων κατά 0,5% θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των καθαρών τους αποδοχών.

Παράδειγμα 2: Στους πίνακες 3 & 4 που ακολουθούν αποτυπώνεται η περαιτέρω επιβάρυνση μίας επιχείρησης που απασχολεί 3 μισθωτούς υπαλλήλους εξαιτίας της αύξησης των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών: **α)** κατά **0,5%** και **β)** κατά **1,0%**.

Πίνακας 3: Επιβάρυνση επιχείρησης με 3 μισθωτούς υπαλλήλους εξαιτίας αύξησης των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών κατά 0,5%				
Μεικτές αποδοχές εργαζομένων	Μηνιαία Εργοδοτική εισφορά ανά εργαζόμενο (ισχύουν καθεστώς 24,56% επί των μεικτών αποδοχών)	Αύξηση εργοδοτικής εισφοράς κατά 0,5% (25,06%)	Μηνιαία επιβάρυνση επιχείρησης ανά εργαζόμενο	Ετήσια επιβάρυνση επιχείρησης ανά εργαζόμενο
1 ^{ος} Εργαζόμενος: 586 €	143,92 €	146,85 €	2,93 €	41,02 €
2 ^{ος} Εργαζόμενος: 1.486 €	364,96 €	372,39 €	7,43 €	104,02 €
3 ^{ος} Εργαζόμενος: 1.786 €	438,64 €	447,57 €	8,93 €	125,02 €
Σύνολο	947,52 €	966,81 €	19,29 €	270,06 €
Επιπρόσθετη ετήσια επιβάρυνση του συνολικού κόστους μισθοδοσίας της επιχείρησης κατά 270,06 €				

Πίνακας 4: Επιβάρυνση επιχείρησης με 3 μισθωτούς υπαλλήλους εξαιτίας αύξησης των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών κατά 1,0%				
Μεικτές αποδοχές εργαζομένων	Μηνιαία Εργοδοτική εισφορά ανά εργαζόμενο (ισχύουν καθεστώς 24,56% επί των μεικτών αποδοχών)	Αύξηση εργοδοτικής εισφοράς κατά 1,0% (25,56%)	Μηνιαία επιβάρυνση επιχείρησης ανά εργαζόμενο	Ετήσια επιβάρυνση επιχείρησης ανά εργαζόμενο
1 ^{ος} Εργαζόμενος: 586 €	143,92 €	149,78 €	5,86 €	82,04 €
2 ^{ος} Εργαζόμενος: 1.486 €	364,96 €	379,82 €	14,86 €	208,04 €
3 ^{ος} Εργαζόμενος: 1.786 €	438,64 €	456,50 €	17,86 €	250,04 €
Σύνολο	947,52 €	986,10 €	38,58 €	540,12 €
Επιπρόσθετη ετήσια επιβάρυνση του συνολικού κόστους μισθοδοσίας της επιχείρησης κατά 540,12 €				

ΟΑΕΕ

5. Κεφαλαιοποίηση και πάγωμα οφειλών για τους παλιούς ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ

Παρά το ενδιαφέρον των ασφαλισμένων για ένταξη στις ευνοϊκές διατάξεις, η μείωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών κατά 700 εκ. ευρώ κινήθηκε σε χαμηλότερα του αναμενομένου επίπεδα, καταδεικνύοντας την αδυναμία των υπόχρεων να ανταπεξέλθουν στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Ως εκ τούτου, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη διατήρησης της δυνατότητας **πραγματικής κεφαλαιοποίησης και παγώματος των οφειλών** των ασφαλισμένων **για ποσά που ξεπερνούν τις 20.000** (κύρια οφειλή + προσαυξήσεις) και περιλαμβάνουν όλες τις οφειλές σε ενιαίο κεφάλαιο, καθώς επίσης τις κάθε είδους προσαυξήσεις, πρόσθετα τέλη και λοιπές επιβαρύνσεις. Από της κεφαλαιοποίησης και εφεξής, το ενιαίο κεφάλαιο θα επιβαρύνεται με ένα στοιχειώδες και τυπικό επιτόκιο ύψους 1% ενώ διατηρείται η δυνατότητα άμεσης ένταξης στις υπάρχουσες ρυθμίσεις και για τις οφειλές **κάτω των 20.000 €**, με αναλογικές εκπτώσεις στο ύψος των προσαυξήσεων σε σχέση με τον χρόνο και τον όγκο κάλυψης των οφειλών.

Κατά την συνταξιοδότηση, μετατροπή της κεφαλαιοποιημένης οφειλής σε ασφαλιστικό χρόνο με τελική επιλογή εξαγοράς ή μειωμένης σύνταξης εκ μέρους του ασφαλισμένου, η οποία δεν δημιουργεί ταμειακό έλλειμμα και ανάγκη επιπρόσθετης περικοπής συντάξεων. Η πρόταση στηρίζεται επάνω στην αρχή ότι ο ασφαλισμένος, ως συνταξιούχος, θα εισπράξει τελικά την αναλογία αυτών που έχει δώσει προς τον ΟΑΕΕ και αυτό που οφείλει θα συνυπολογιστεί στο τελικό ύψος της σύνταξης που θα του δοθεί. Όπως είναι αυτονόητο, εάν ένας ασφαλισμένος επιθυμεί να εξοφλήσει νωρίτερα από την σύνταξη την κεφαλαιοποιημένη οφειλή του, θα πρέπει να διατηρεί το σχετικό δικαίωμα.

Υποχρέωση άμεσης επανέναρξης καταβολής τρεχουσών εισφορών από τους οφειλέτες που κάνουν χρήση της κεφαλαιοποίησης, ανεξάρτητα του νέου ταμείου που τελικά θα δημιουργηθεί, με παροχή όμως δικαιώματος για ελεύθερη επιλογή χαμηλότερης ασφαλιστικής κατηγορίας. Για τους ενταχθέντες σε ευνοϊκό καθεστώς ρύθμισης οφειλών, θα πρέπει να παρέχεται προστασία έναντι των διώξεων (πάγωμα διώξεων) και η μη ένταξή τους στο Κ.Ε.Α.Ο.

Επανενεργοποίηση διακοψάντων οφειλετών

Η πρόταση της ΕΣΕΕ εστιάζει στην ενεργοποίηση των διακοψάντων οφειλετών μέσω της ένταξης του συνολικού αριθμού αυτών σε χαμηλή ασφαλιστική κατηγορία και με απαραίτητη την προϋπόθεση την αδιάλειπτη καταβολή των τρεχουσών και των επικείμενων εισφορών από τους ενταχθέντες στη ρύθμιση.

ΕΝΕΡΓΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΟΑΕΕ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΑΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015	
ΑΚ	ΠΛΗΘΟΣ
1	171.811
2	74.394
3	73.018
4	31.585
5	19.648
6	10.818
7	15.014
8	69
9	23
10	39
11	12
12	4
13	1
14	45
ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	106
ΣΥΝΟΛΟ	396.587

ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΑΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015	
ΑΚ	ΠΛΗΘΟΣ
Π01	42.576
Π02	25.940
Π03	31.521
Π04	58.168
Π05	35.681
Π06	27.094
Π07	89.192
Π08	884
Π09	288
Π10	3.776
Π11	29
Π12	37
Π13	8
Π14	2.106
ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	4.003
ΣΥΝΟΛΟ	321.303

ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΟΑΕΕ (ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015): 717.890

Συγκριτική παρουσίαση ΟΑΕΕ (Αύγουστος 2015/Οκτώβριος 2014)			
	Αύγουστος 2015	Οκτώβριος 2014	Μεταβολή (%)
Σύνολο Ασφαλισμένων	717.890	751.600	-4,5%
Συνεπείς προς τις υποχρεώσεις τους Ασφαλισμένοι	418.760	376.040	11,4%
Ενεργοί Οφειλέτες	Σύνολο οφειλετών: 299.130	Σύνολο οφειλετών: 375.560	-20,4%
	<u>Έως 20.000 €:</u> 166.915* ή το 55,8% των ενεργών οφειλετών	<u>Έως 20.000 €:</u> 221.700 ή το 59,0% των ενεργών οφειλετών	-24,7%
	<u>Άνω των 20.000 €:</u> 132.215* ή το 44,2% των ενεργών οφειλετών	<u>Άνω των 20.000 €:</u> 153.860 ή το 41,0% των ενεργών οφειλετών	-14,1%
Ύψος ληξιπρόθεσμων οφειλών	Συνολικές οφειλές: 7,66 δις €	Συνολικές οφειλές: 8,36 δις €	-8,4%
	<u>Έως 20.000 €:</u> 1,13* δις € ή το 14,8% των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών	<u>Έως 20.000 €:</u> 1,76 δις € ή το 21,1% των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών	-35,8%
	<u>Άνω των 20.000 €:</u> 6,53* δις € ή το 85,2% των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών	<u>Άνω των 20.000 €:</u> 6,60 δις € ή το 78,9% των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών	-1,1%
Ανενεργοί-διακόψαντες Οφειλέτες (εκτιμήσεις)	229.535	230.691	-0,5%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Πίνακας 1: ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ	ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	ΒΟΗΘΟΙ
2014	3.539.084	215.835	876.564	2.285.281	161.404
2015	3.625.545	247.382	867.698	2.349.377	161.088

Πίνακας 1: Αριθμός απασχολούμενων κατά θέση στο επάγγελμα σε βασικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας (β τρίμηνο 2015)

	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ	ΑΥΤΟ - ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	ΒΟΗΘΟΙ
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία	472.371	28.259	318.360	49.218	76.534
Ορυχεία και λατομεία	9.548	0	954	8.594	0
Μεταποίηση	331.960	28.483	44.776	246.636	12.064
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	25.173	450	710	24.014	0
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	22.712	0	531	21.974	207
Κατασκευές	149.418	11.205	49.289	86.942	1.981
Εμπόριο	657.319	68.419	163.149	392.366	33.386
Μεταφορά και αποθήκευση	169.556	7.381	41.439	119.243	1.493
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	333.696	40.227	44.480	221.004	27.985
Ενημέρωση και επικοινωνία	74.338	1.465	5.557	67.316	0
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	87.095	2.643	10.213	73.482	757
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	6.085	645	2.623	2.451	366
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	216.100	24.516	94.853	94.568	2.163
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	85.542	5.942	8.616	70.162	821
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	42.142	1.810	7.602	32.189	541

Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	77.194	8.175	22.411	44.891	1.717
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	47.496	0	2.371	45.125	0
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	2.055	0	308	1.747	0
ΣΥΝΟΛΟ	2.809.798	229.620	818.244	1.601.920	160.014
Δημόσια Διοίκηση, Άμυνα και υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	304.899	0	0	304.899	0
Εκπαίδευση	297.873	10.981	11.661	274.414	815
Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική	212.975	6.780	37.792	168.144	259
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	3.625.545	247.382	867.698	2.349.378	161.088

Πίνακας 2: Αριθμός απασχολούμενων κατά θέση στο επάγγελμα σε βασικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας (β τρίμηνο 2015)					
	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ	ΑΥΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	ΒΟΗΘΟΙ
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	472.371	28.259	318.360	49.218	76.534
Ορυχεία και λατομεία	9.548	0	954	8.594	0
Μεταποίηση	331.960	28.483	44.776	246.636	12.064
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	25.173	450	710	24.014	0
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	22.712	0	531	21.974	207
Κατασκευές	149.418	11.205	49.289	86.942	1.981
Εμπόριο	657.319	68.419	163.149	392.366	33.386
Μεταφορά και αποθήκευση	169.556	7.381	41.439	119.243	1.493
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	333.696	40.227	44.480	221.004	27.985
Ενημέρωση και επικοινωνία	74.338	1.465	5.557	67.316	0
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	87.095	2.643	10.213	73.482	757

Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	6.085	645	2.623	2.451	366
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	216.100	24.516	94.853	94.568	2.163
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	85.542	5.942	8.616	70.162	821
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	42.142	1.810	7.602	32.189	541
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	77.194	8.175	22.411	44.891	1.717
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	47.496	0	2.371	45.125	0
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	2.055	0	308	1.747	0
ΣΥΝΟΛΟ	2.809.798	229.620	818.244	1.601.920	160.014

Πίνακας 3: Διαχρονική εξέλιξη μισθωτής απασχόλησης

	ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
1998	2.270.853	1.584.467	295.912
1999	2.337.395	1.649.573	322.910
2000	2.378.705	1.695.033	335.230
2001	2.550.731	1.817.725	358.283
2002	2.615.040	1.866.464	374.857
2003	2.680.617	1.931.370	380.063
2004	2.812.045	2.052.327	381.918
2005	2.849.234	2.087.952	420.708
2006	2.903.192	2.146.934	427.555
2007	2.947.371	2.176.255	431.454
2008	3.028.446	2.215.947	451.108
2009	2.977.229	2.217.239	452.754
2010	2.877.095	2.181.817	456.152
2011	2.635.947	2.059.871	432.816
2012	2.366.565	1.887.769	379.440
2013	2.231.001	1.807.510	366.716
2014	2.285.281	1.854.415	364.473
2015	2.349.377	1.911.999	392.365

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Πίνακας 4: Η εξέλιξη της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας και στον κλάδο του εμπορίου		
	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2015	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2014
Αριθμός απασχολούμενων στο σύνολο της οικονομίας	3.625.500	3.539.100
Αριθμός απασχολούμενων στον κλάδο του Εμπορίου	657.300	624.500
Συμμετοχή του Εμπορίου στην συνολική απασχόληση	18,1%	17,6%

Πίνακας 5: Η εξέλιξη της μισθωτής απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας και στον κλάδο του εμπορίου		
	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2015	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2014
Αριθμός μισθωτών στο σύνολο της οικονομίας	2.349.377	2.285.281
Αριθμός μισθωτών στον κλάδο του Εμπορίου	392.365	364.473
Συμμετοχή του Εμπορίου στην μισθωτή απασχόληση	16,7%	15,9%

Πίνακας 6: Οι ετήσιες μεταβολές της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας και στον κλάδο του εμπορίου	
Ετήσιες μεταβολές	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2015/2014
Απασχολούμενοι στο σύνολο της οικονομίας	2,4%
Απασχολούμενοι στον κλάδο του Εμπορίου	5,3%
Οι ετήσιες μεταβολές του αριθμού των εργοδοτών στο σύνολο της οικονομίας και στον κλάδο του εμπορίου	
	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2015/2014
Εργοδότες στο σύνολο της οικονομίας	14,6%
Εργοδότες στον κλάδο του Εμπορίου	11,0%
Οι ετήσιες μεταβολές του αριθμού των αυτοαπασχολούμενων στο σύνολο της οικονομίας και στον κλάδο του εμπορίου	
	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2015/2014
Αυτοαπασχολούμενοι στο σύνολο της οικονομίας	-1,0%
Αυτοαπασχολούμενοι στον κλάδο του Εμπορίου	0,3%
Οι ετήσιες μεταβολές της μισθωτής απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας και στον κλάδο του εμπορίου	
	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2015/2014
Μισθωτή απασχόληση στο σύνολο της οικονομίας	2,8%
Μισθωτή Απασχόληση στον κλάδο του Εμπορίου	7,7%